

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

GASTOUDERBUREAU

**Stichting Welzijn Winterswijk
Kinderopvang BV.**

Januari 2010

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Wat is een gastouderbureau
3. Pedagogisch beleid
 - 3.1 Emotionele veiligheid
 - 3.2 Persoonlijke competentie
 - 3.3 Sociale competentie
 - 3.4 Waarden en Normen
4. Verzorging en veiligheid
 - 4.1 Verzorging
 - 4.2 Veiligheid
5. Selectiecriteria gastouder
6. Informatie en afspraken

1 Inleiding

De SWW is een brede welzijnsorganisatie die werkzaamheden verricht in de volgende werksoorten: peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk, buurt- en wijkwerk, verstandelijk gehandicaptenwerk (vrije tijd), buurtbemiddeling, klussendienst, netwerkontwikkeling en projecten zoals voor- en vroegschoolse educatie en jonge moeder centrum. De sector kinderopvang kent 4 kindercentra met babygroepen (0-1,5 jaar), dreumes - peutergroepen (1,5- 4 jaar), buitenschoolse opvang. (4-12 jaar) en het gastouderbureau. Totaal worden er gemiddeld zo'n 475 kinderen per week opgevangen. Kinderen (0-4 jaar) bezoeken minimaal 2 dagdelen het kindercentrum. Kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken minimaal 1dagdeel. Bij het gastouderbureau is het minimaal 5 uur per week voor een kind onder de 4 jaar. Voor een kind boven de 4 jaar is er geen minimum afname.

Aan de opvang van kinderen worden hoge eisen gesteld. Dat betekent dat zowel het gastouderbureau als de gastouders aan een aantal criteria moeten voldoen. In dit beleidsplan wordt verder gesproken over het gastouderbureau.

2 Wat is een gastouderbureau

Een gastouderbureau bemiddelt tussen ouders die opvang voor hun kind zoeken en ouders die opvang willen bieden. Gastouders verzorgen opvang bij hen thuis of in het huis van de vraagouder. Het gastouderbureau heeft een adviserende, bemiddelende en ondersteunende rol bij het tot stand brengen van een samenwerking tussen vraag- en gastouders. De bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau is de centrale persoon die het gehele traject begeleidt.

Werkwijze

- **Inschrijving:**
Ouders die opvang wensen voor hun kind(eren), de vraagouders, hebben een intakegesprek met de bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau. Tijdens dit gesprek geeft de bemiddelingsmedewerker inlichtingen over allerlei aspecten van de opvang door gastouders. Ouders kunnen zelf hun specifieke eisen en wensen kenbaar maken over de opvang van hun kind. De bemiddelingsmedewerker zoekt vervolgens in het gastouderbestand naar een passende gastouder om tot een goede combinatie, ook wel koppeling genoemd, te komen.
- **Werving en selectie:**
Als er geen geschikte gastouder is zal de bemiddelingsmedewerker gastouders werven. Zij worden volgens vastgestelde criteria geselecteerd. Aan bod komen o.a.
 1. Risico inventarisatie Veiligheid en Gezondheid
 2. Verklaring omtrent gedrag
 3. Pedagogische kwaliteiten
 4. Motivatie en sfeer.
- **Koppeling:**
Op het moment dat de bemiddelingsmedewerker een geschikte gastouder heeft gevonden, wordt een kennismakingsgesprek gepland waarbij de gastouder, vraagouder en de bemiddelingsmedewerker aanwezig zijn. Dit gesprek vindt plaats bij de

gastouder thuis. Indien gast- en vraagouders tijdens dit gesprek tot overeenstemming komen, kan de opvang ingaan. Er wordt een overeenkomst opgesteld waarin de afspraken tussen beide partijen worden vastgelegd. (*Overeenkomst van Opdracht*).

- **Evaluatie:**
Het gastouderbureau vindt het belangrijk dat de kwaliteit van de opvang regelmatig wordt besproken. Dit gebeurt 6 weken na de eerste opvangdag (6 weekse evaluatie). Deze vindt plaats bij de vraagouder in het bijzijn van de vraag-en gastouder en bemiddelingsmedewerker. De jaarlijkse evaluatie is een uitvoerige vorm van evalueren met vraagouder en bemiddelingsmedewerker en gastouder en vindt plaats bij de gastouder thuis.
- **Huisbezoek:**
Jaarlijks wordt er een huisbezoek afgelegd door de bemiddelingsmedewerker bij de gastouder. Gekeken wordt er naar de huidige situatie van de gastouder, de selectie criteria en de risico inventarisatie.
- **Cursussen en bijeenkomsten:**
Het gastouderbureau organiseert o.a. het volgende:
 1. Koffie ochtenden:
Het ontmoeten van collega's en het uitwisselen van informatie terwijl de kinderen lekker spelen.
 2. Cursus Kinder EHBO (voor gastouders)
 3. E- learning:
Het gastouderbureau biedt de gastouder een digitale leerschool aan met hierin allerlei onderwerpen m.b.t. de gastouderopvang. (" Kijken naar kinderen, ontwikkelingsfasen van kinderen, EHBO aan kinderen")

3. Pedagogisch Beleid Gastouderbureau

Met het beschrijven van het pedagogisch beleid willen wij richting geven aan het pedagogisch handelen van de gastouder in het belang van het welbevinden van het kind dat door de gastouder opgevangen wordt. Het pedagogisch beleidsplan is opgesteld om de volgende redenen:

- Het is een leidraad voor de gastouders in de omgang met hun gastkinderen. Uiteraard behoudt iedere gastouder, binnen de gemaakte afspraken, haar persoonlijke benadering.
- Het dient als leidraad voor de bemiddelingsmedewerker bij het selecteren van een gastouder. Aan de hand van het pedagogisch beleidsplan wordt gekeken of de gastouder de juiste houding en voldoende kennis en vaardigheden heeft om de pedagogische doelen te realiseren. Tevens dient het als leidraad bij de volgende gesprekken met gastouders en ouders waarin het welbevinden van het kind aan de orde komt.
- In het pedagogisch beleidsplan kunnen ouders lezen wat gastouders en het gastouderbureau hen te bieden heeft.
- Andere betrokkenen (bijvoorbeeld gemeente, GGD) kunnen inzicht krijgen in onze pedagogische visie.

Pedagogische visie:

Kind en aanleg /omgeving

Het gastouderbureau gaat ervan uit dat zowel de aangeboren aanleg als de omgeving, in wisselwerking met elkaar, de richting bepalen waarin het kind zich ontwikkelt.

Wij gaan er vanuit dat ieder kind de drang heeft om zich, in eigen tempo, te ontwikkelen. Een veilige en stimulerende omgeving is een voorwaarde voor een gezonde en goede ontwikkeling van het kind. Dit geldt niet alleen voor de gezinssituatie, maar ook voor de gastouderopvang. Hierin besloten ligt de taak van de gastouder (ondersteund door het gastouderbureau) om de kinderen die zij opvangt een veilige en uitdagende plek te bieden waar zij zich prettig voelen. De omgeving van het kind bestaat onder meer uit het gezin, de school en de vriendjes.

Gastouders leveren een wezenlijke bijdrage aan deze ontwikkeling, afhankelijk van het aantal uren dat het kind in het gastoudergezin doorbrengt. Gastouders zorgen voor warmte en geborgenheid. Ook geven zij de kinderen volop de gelegenheid om zich te kunnen ontplooiën. De gastouder heeft persoonlijke aandacht voor het kind als individu.

Het gastouderbureau stelt zich als doel om binnen gastoudergezinnen een omgeving te bieden waarin kinderen kunnen opgroeien tot zelfstandige en evenwichtige mensen met respect voor anderen en zichzelf. Het pedagogisch beleid zoals hiervoor beschreven, leidt tot een aantal uitgangspunten die gelden voor de opvang in gastoudergezinnen.

De vier pedagogische opvoedingsdoelen die in de Wet kinderopvang genoemd worden, zijn uitgangspunt bij het opstellen van dit pedagogisch beleidsplan.

Deze vier pedagogische basisdoelen zijn:

- *het aanbieden aan kinderen van een gevoel van emotionele veiligheid*
- *het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie*
- *het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie*
- *het bieden van de kans om zich waarden en normen eigen te maken*

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 jaar tot en met het einde van de basisschoolleeftijd. Het aantal kinderen dat maximaal opgevangen mogen worden is als volgt:

- Niet meer dan 6 kinderen tegelijk, inclusief eigen kinderen tot 10 jaar
- Niet meer dan 5 kinderen tegelijk, als deze kinderen allemaal jonger zijn dan 4 jaar. Dit is inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar
- Niet meer dan 4 kinderen van 0 en 1 jaar, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar. Dit is inclusief de eigen kinderen in die leeftijd
- Tevens is er sprake van een achterwacht regeling indien er meer dan 4 kinderen opgevangen worden

Uitgangspunt hierbij is dat de pedagogische doelen van het gastouderbureau realiseerbaar blijven. Dit alles is ter beoordeling van de bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau.

3.1 Emotionele veiligheid

Voordat de opvang van start gaat wordt veel tijd en aandacht besteed aan de kennismaking. Het kind en de ouder krijgen de gelegenheid vooraf te wennen aan het gastoudergezin en de nieuwe situatie. Het gastouderbureau adviseert de ouders hun kind iets vertrouwd mee te geven zoals een knuffelbeest of een doekje.

Niet alleen het kind moet wennen, ouders moeten er vaak aan wennen dat ze de zorg van hun kinderen aan anderen overlaten. Daarom mogen vraagouders te allen tijden bellen of in overleg even op bezoek komen. Het gastouderbureau adviseert een **overdrachtschriftje** te gebruiken zodat zowel de vraag -als de gastouder inzicht heeft in de gemoedstoestand van het kind. Alleen in een veilige, vertrouwde omgeving kunnen kind en gastouders een goede relatie opbouwen die de ontwikkeling van het kind stimuleert. In overleg met de gast -en vraagouder en het gastouderbureau wordt de wenperiode bepaald. Na 6 weken wordt de wenperiode besproken tijdens een evaluatiegesprek.

De gastouder zorgt ervoor dat het kind zich emotioneel veilig kan voelen. In het dagelijkse taalgebruik zeggen we dan dat het kind zich prettig voelt, het naar zijn zin heeft. Dit draagt niet alleen bij aan het welbevinden van het kind, het is ook een voorwaarde voor het kind om zich verder te kunnen ontwikkelen.

De gastouder kan dit op de volgende manieren doen:

- De gastouder zorgt voor een sfeer van veiligheid en vertrouwen. Wanneer een kind bij een gastouder geplaatst wordt, zal zij zoveel mogelijk de “basisbehoeften” (drinken, knuffelen, troosten) op zich nemen. Met name tijdens de eerste periode van wennen besteedt de gastouder hier extra aandacht aan, zodat het kind goed gehecht raakt aan de gastouder.
- Als het kind bij de gastouder wordt gebracht, worden zowel de ouder als het kind gedag gezegd. Dit zorgt ervoor dat het kind zich welkom voelt. Bovendien wordt het kind zoveel mogelijk aangesproken met zijn eigen naam.
- De gastouder knuffelt veel met een kind, vooral met baby’s, omdat het belangrijk is om lichamelijk contact te maken. Hierbij wordt wel altijd geprobeerd in de gaten te houden of het kind het prettig vindt, en wordt de eigenheid bewaard.
- De gastouder reageert op een positieve manier op gedrag en emoties van het kind. Het kind krijgt de ruimte om zichzelf te zijn, wat overigens niet betekent dat alles mag. Doordat de gastouder het kind serieus neemt merkt het kind dat het geaccepteerd wordt. De gastouder ondersteunt het kind bij zijn emoties. Het is belangrijk dat een kind leert deze op een manier te uiten die voor anderen acceptabel is, bijvoorbeeld door de emoties onder woorden te brengen.
- De gastouder houdt rekening met de eigenheid van het kind, en probeert zoveel mogelijk aan te sluiten bij de thuissituatie. De gastouder heeft meestal zelf ook een eigen gezin met eigen regels, en kan daarom soms niet alle regels van de ouders hanteren. Daar waar het mogelijk is worden de regels van thuis wel doorgevoerd bij de gastouder, om het kind duidelijkheid te bieden. Het gastouderbureau heeft hier tijdens het koppelingsgesprek aandacht voor.
- De gastouder zorgt ervoor dat haar huis (of in ieder geval de ruimte waar het kind verblijft tijdens de opvang) kindvriendelijk is, en dat er spelmateriaal aanwezig is dat past bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Als er een hoekje speciaal voor de kinderen is ingericht, zorgt dit ervoor dat het kind zich welkom voelt. Hiernaast zorgt de gastouder voor de fysieke veiligheid dus een veilige omgeving, en veilig speelgoed. Het gastouderbureau controleert dit jaarlijks door middel van de **risico inventarisatie**.
- De gastouder probeert duidelijkheid en structuur te bieden: een vast dagritme geeft het kind een gevoel van veiligheid en versterkt het vertrouwen.

Uitgelicht:

Baby Lotte (4 maanden) komt bij gastouder Marjolijn en huult veel. Zij probeert allerlei draaghoudingen uit, loopt en wandelt veel met de baby. Er wordt geprobeerd een ritme aan te brengen als houvast (afgesteld op het ritme thuis). In overleg met de ouders wordt bekeken wat de mogelijke oorzaken zijn. Het meebrengen van een shirt van moeder (bekend luchtje) kan helpen, evenals het in bad doen, waardoor Lotte zich gaat ontspannen. Allerlei mogelijkheden worden opgepakt om er voor te zorgen dat Lotte zich prettig gaat voelen. Na twee weken gaat het gelukkig al veel beter en geniet Lotte zichtbaar bij Marjolijn.

3.2 Persoonlijke competentie

Het is belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen persoonlijkheidskenmerken als *zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit* te ontwikkelen. Dit stelt hen namelijk in staat allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het ontwikkelen van persoonlijke competentie gebeurt in principe vanuit het kind zelf, door spel en exploratie (onderzoekend ontdekken van de wereld om hem heen). Het is belangrijk dat de gastouder hier oog voor heeft, en weet op welke manieren ze een kind hierin kan stimuleren. Veelal gebeurt dit spontaan en intuïtief. Maar aan sommige zaken moet meer en/of speciale aandacht worden besteed. Het gastouderbureau verwacht van gastouders dat zij kennis en ervaring hebben met de verschillende ontwikkelingsfasen van een kind. De bemiddelingsmedewerkster zal dit ook tijdens een selectiebezoek bespreken.

De gastouder kan het kind o.a. op de volgende manieren stimuleren:

- De gastouder biedt ruimte voor spel en exploratie: vooral jonge kinderen moeten de gelegenheid en uitdaging krijgen voor motorisch spel omdat bewegen voor hen een belangrijke bron is voor competentie-ervaringen. Het kind krijgt voldoende ruimte om te kunnen klauteren, kruipen en springen. Het speelgoed van de gastouder is op de ontwikkeling en ontplooiing van de lichamelijke mogelijkheden van het kind afgestemd
- De gastouder laat de kinderen zelf kiezen welke activiteiten ze willen doen, omdat dit de zelfstandigheid stimuleert. De gastouder houdt hierbij wel in de gaten of de zelfgekozen activiteit past binnen de eigen mogelijkheden van het kind (want positieve ervaringen vergroten het zelfvertrouwen van het kind). Natuurlijk kan de gastouder samen met het kind spelletjes of activiteiten doen, maar het is ook belangrijk dat het kind af en toe “iets voor zichzelf” of met de andere kinderen doet.
- De gastouder bekijkt goed wat het kind al zelf kan en waar eventueel nog hulp geboden is, omdat dit de zelfredzaamheid van het kind stimuleert. Het ene kind is meer gemakzuchtig dan het andere kind en het is voor de gastouder de kunst in te schatten in hoeverre zij het kind stimuleert het toch zelf te doen. Immers, een kind moet ook leren dat het soms ook moeite kost, iets voor elkaar te krijgen. Dit vergroot het doorzettingsvermogen, en zorgt ervoor, dat het kind bijzonder trots kan zijn wanneer het (grotendeels) toch gelukt is.

Uitgelicht:

De gastouder gaat regelmatig wandelen met de peuter. De gastouder merkt dat de peuter zelf graag mee helpt bij het aan- en uit kleden. De gastouder zegt dan ook: "Pak je jas maar". De peuter probeert de jas aan te trekken. Dit lukt niet meteen, de gastouder helpt de peuter door te zeggen: "Steek je arm hier maar in". De peuter is zichtbaar trots dat ze nu zelf de jas heeft aangedaan.

- De gastouder stimuleert de verstandelijke ontwikkeling van het kind. Bij het wandelen zal zij uitleg geven over wat het kind ziet en meemaakt en of door te spelen met blokken en het benoemen van vormen en kleuren. De taalontwikkeling wordt bevorderd door met het kind veel te praten, te lezen en te zingen.
- De gastouder zorgt voor spel materiaal dat aansluit bij de ontwikkelingsfase van het kind. Speelgoed dat te ingewikkeld is, kan voor frustratie zorgen, terwijl speelgoed dat niet uitdagend genoeg is, niet interessant is en het kind niet zal stimuleren in zijn ontwikkeling. Ook opdrachten en taakjes die bij het niveau van het kind passen, zullen het kind stimuleren in zijn ontwikkeling. Vaak komen in omgang en spel meerdere aspecten van ontwikkeling aan bod.

Uitgelicht:

Lotte (2 jaar) pakt een houten puzzeltje uit de kast en loopt hiermee naar de gastouder. Deze neemt haar op schoot. Lotte haalt de puzzelstukjes uit de puzzel en de gastouder pakt de stukjes aan en benoemt ze. Samen hebben ze hier plezier in. De gastouder zegt: "Kijk het hondje moet hierin". Lotte haalt het stukje er weer uit en laat het de gastouder herhalen. Dan pakt de gastouder het eendje en zegt: "Probeer jij het maar, waar is het eendje?"

- De gastouder stimuleert het zelfvertrouwen van het kind extra door een positieve reactie te geven als een kind ergens goed zijn best voor doet / heeft gedaan.
- De gastouder stimuleert de creativiteit van de kinderen door het aanbieden van verschillende materialen en wisselende activiteiten. Tevens laat ze de kinderen zelf bedenken wat ze willen doen. Maar creativiteit is niet alleen het bedenken van een activiteit of knutselwerk, ook het oplossen van een "probleemsituatie" (bijvoorbeeld verveling), zonder dat de gastouder dit direct al gedaan heeft, werkt stimulerend en vergroot het zelfvertrouwen.

Uitgelicht:

Lindy (8 jaar) komt na schooltijd bij gastouder Marian. Ze heeft een vermoeiende dag gehad op school en heeft eigenlijk nergens zin in. Dan zegt Marian dat ze van plan was om een appeltaart te gaan bakken en ze vraagt of Lindy soms de appeltjes wil snijden (want ze weet dat Lindy dit al aardig kan). Lindy fleurt meteen helemaal op. Ze gaat direct in de keuken samen met Marian aan de slag. En als aan het einde van de middag de vader van Lindy haar komt ophalen, presenteert ze met gepaste trots de zelfgemaakte taart: "Kijk pap, zelf gebakken!"

3.3 Sociale competentie

De omgang met andere leeftijdgenootjes is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Hieronder verstaan we o.a. zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Dit geeft kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving.

De gastouder kan dit o.a. op de volgende manieren stimuleren:

- **Samenspelen en samen delen:**
In de dagelijkse omgang is het noodzakelijk kinderen te stimuleren samen te spelen, te delen, op elkaar te wachten en samen op te ruimen. Dit gebeurt eigenlijk automatisch, want de hele dag door komen de kinderen en de gastouder elkaar en daarna ook weer hun ouders tegen. Door te benoemen wat goed en minder goed gaat, leert het kind omgaan met elkaar.
- De gastouder let erop dat ieder kind zijn / haar verhaal kan vertellen
- Samen spelen, maar ook samen opruimen wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Dit leert het kind dat anderen ook belangrijk zijn, en stimuleert de zorg voor spullen.
- Een aai over de bol, het samen lol hebben met een kind stimuleert kinderen om op een positieve manier met elkaar om te gaan.
- **Ruzie maken:**
Ook ruzie maken is sociaal gedrag. We zijn snel geneigd om in te grijpen en het af te keuren maar het opkomen voor jezelf of voor anderen is ook belangrijk. De gastouder stimuleert kinderen om het zelf op te lossen door niet direct in te grijpen. De gastouder luistert goed naar de reacties van beide partijen. Tevens zorgt ze ervoor, dat uiteindelijk de ruziënde partijen het weer goed maken en weer samen verder kunnen.
- **Regels:**
De regels en afspraken worden door de gastouder duidelijk gemaakt. Maakt het kind er echt een potje van, dan kan de gastouder het kind even apart zetten. In feite sluit je het kind voor dat moment buiten het sociale gebeuren.

Uitgelicht:

Jochem (5 jaar) en Lisa (7 jaar) spelen samen bij gastouder Rianne. Ze spelen "restaurantje", waarbij Lisa de serveerster is en Jochem de klant. Lisa heeft een hele mooie menukaart gemaakt, waarop alle gerechten zijn geschreven. Omdat Jochem nog niet kan lezen, bestelt hij allemaal gerechten die niet op de kaart staan. Lisa wordt hier boos om en wil er dan eigenlijk maar helemaal mee stoppen. Ze ziet niet in dat Jochem dit niet doet om haar te plagen, maar omdat hij niet kan lezen. Als blijkt dat ze er samen niet uitkomen grijpt gastouder Rianne in. Ze stelt voor om dan een nieuwe menukaart te maken, met uitgeknipte gerechten uit een kook-tijdschrift. Na wat knip- en plakwerk gaat het restaurant weer open en komt niet alleen Jochem, maar ook Rianne een "hapje eten".

3.4 Waarden en normen

Ieder mens heeft zijn eigen normen en waarden. Van mens tot mens verschilt wat belangrijk gevonden wordt. Normen en waarden spelen bij de opvoeding van kinderen steeds een rol. Verbaal en non-verbaal laten mensen blijken wat ze vinden.

Kinderen maken deel uit van de samenleving, en het is van belang dat zij leren om op een passende manier met andere kinderen en volwassenen om te gaan. Het gastoudergezin wordt gezien als een aanvulling op de eigen gezinssituatie. Zo kan het kind in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit van onze samenleving.

Het gedrag van volwassenen (en dus ook van de gastouder) speelt een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van kinderen. Door hun reacties ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders, van mogen en moeten. De reacties van volwassenen geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen, maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. De gastouder heeft dus een belangrijke voorbeeldfunctie.

Hier ligt voor de bemiddelingsmedewerker de taak om inzichtelijk te krijgen of normen en waarden van vraagouder en gastouder overeen komen dit gebeurt tijdens een intake gesprek. Tijdens de koppeling zullen aspecten als : **godsdienst (beleving), taalgebruik, straffen en belonen, rituelen**, enz. besproken worden. Hierbij spelen respect voor elkaars mening en wederzijds vertrouwen een belangrijke rol.

De gastouder biedt kinderen o.a. op de volgende manieren de kans om zich waarden en normen eigen te maken:

- Respect:
De basis voor het overbrengen van waarden en normen is “respect”: de gastouder respecteert het kind om wie het is. Hierdoor wordt het gevoel van eigenwaarde van het kind versterkt. Zo leert het kind op zijn beurt respect te hebben voor de mensen om hem heen. Het accepteren van de ander, die per definitie anders is dan jij, zal hier van het gevolg zijn.
- Gedragsregels:
De gastouder geeft het goede voorbeeld in gedragsregels / omgangsvormen. Belangrijk hierbij is bijvoorbeeld: aardig zijn voor elkaar, alsjeblieft en dankjewel zeggen, elkaar aankijken als je met elkaar praat enzovoorts.
- Aansluiting :
De gastouder probeert aan te sluiten bij de beleving van een kind in zijn “culturele”context.

Uitgelicht:

Sanne (4 jaar) heeft al 3 nachties erg weinig geslapen omdat ze erg onder de indruk is van het eerste Sinterklaasfeest op de basisschool. Sanne is snel moe en over geprikkeld. De gastouder geeft toe aan Sanne haar wens om even uit te rusten op de bank voor de televisie met een dekentje over haar heen. Ze begrijpt dat de Sinterklaasperiode erg indrukwekkend en vermoeiend is voor Sanne .

- **Communicatie:**
Door naar een kind te kijken en te luisteren laat de gastouder zien, dat het belangrijk is wat het kind verbaal of non-verbaal te vertellen heeft.
- **Maaltijdbeleving:**
De kinderen worden gestimuleerd om tijdens het eten zelf (op een gepaste manier) te vragen om nog een broodje, wanneer ze dit willen. Ook beleg mogen ze zelf kiezen. Op die manier neemt de gastouder hun keuzes serieus. Het gezamenlijk eten is een dagelijkse gebeurtenis waarbij een aantal regels gelden, die ervoor zorgen, dat kinderen rekening met elkaar leren houden.

Uitgelicht:

Eline (3 jaar) heeft zonder knoeien haar bordje leeggegeten en krijgt een knipoog. Ze weet nu dat haar gastouder tevreden is.

- **Lichamelijk contact:**
Wanneer de gastouder een baby verschoont, kletst zij wat met het kind, knuffelt de baby. Mede door dit lichamelijk contact wordt het kind zich bewust van het eigen lijf.
- **Flexibiliteit:**
Het stellen van regels is belangrijk, maar het is ook belangrijk hier flexibel mee om te gaan. Dit laatste bepaalt de kracht van de gastouder. Zij heeft geleerd en ervaren, dat je steeds opnieuw afwegingen maakt ten gunste van het kind en de situatie.
- **Respect voor je omgeving:**
Niet alleen respect voor anderen, maar ook voor de omgeving en de natuur vinden we belangrijk. De kinderen lopen buiten niet dwars door de bloemperken, beestjes buiten maak je niet dood en speelgoed maak je niet stuk.

Uitgelicht:

Inez (5 jaar) en Floortje (4 jaar) spelen met de Barbies. Bram (ook 4 jaar) staat wat onhandig om hen heen te draaien, en vraagt dan uiteindelijk of hij ook mee mag spelen. De meiden vinden het maar raar, en beginnen hem uit te lachen: "Bram is een meisje, want jongens willen niet met Barbies spelen". Bram staat normaal wel zijn mannetje, maar tegen zoveel gegiechel kan hij niet op. Makkend wil hij weglopen, maar gastouder Jolanda heeft het even aangekeken en grijpt in. Ze legt aan de meiden uit dat zij het niet zo aardig vindt van de meiden, omdat jongens ook best met Barbies kunnen spelen als ze dat willen en ze vraagt of hij toch niet mee kan doen. Inez en Floortje geven toe en zien nu ook in dat het best leuk kan zijn, zo met zijn drieën

4 Verzorging en veiligheid

4.1 Verzorging:

Ieder kind heeft recht op een goede lichamelijke verzorging in een schone omgeving waardoor onnodige ziektes worden voorkomen. De aard van de verzorging hangt af van de leeftijd van kinderen. Bij een baby nemen voeding en verzorging meer plaats in dan bij schoolgaande kinderen. Ook bij de verzorging is het belangrijk dat het kind warmte en aandacht ervaart. Het kind voelt zich prettig en veilig, wanneer ritme en gewoonten in de verzorging thuis en bij de gastouders goed op elkaar zijn afgestemd. Ouder en gastouder maken daarom afspraken met elkaar over allerlei onderdelen van de verzorging zoals:

- Voeding:
Hoe vaak, welke voeding, wel of geen snoep.
- Zindelijkheid:
Hoe vaak verschonen, wanneer begint de zindelijkheidstraining.
- Slapen :
Waar, wanneer, slaapritueel, zorg voor voldoende rust bij oudere kinderen.
- Ziekte:
Wat doet de gastouder als het kind ziek wordt.
Wat doet de vraagouder als de gastouder zich ziek meldt
- Hygiëne:
Tanden poetsen en handen wassen.

4.2 Veiligheid

De gastouders zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van het kind tijdens de opvanguren. Huis en tuin moeten veilig zijn ingericht. De totale indruk van de woning moet in orde (veilig en schoon) zijn.

Het gastouder bureau legt voor aanvang van de opvang en daarna jaarlijks voor elke woning waar gastouderopvang plaatsvindt, in een risico-inventarisatie de risico's op gebied van veiligheid en gezondheid vast, in alle voor gastkinderen toegankelijke ruimtes. Deze risico-inventarisatie wordt ingevuld door de gastouder en bemiddelingsmedewerker samen. De risico-inventarisatie en het bijbehorende actieplan zijn in de opvangwoning inzichtelijk voor ouders.

5. Selectiecriteria voor gastouders

Bij de selectie van gastouders gaat het er om te beoordelen of iemand geschikt is als gastouder. Deze lijst kan betrokken worden bij het intakegesprek en wordt toegestuurd aan iedereen die belangstelling heeft om gastouder te worden. De gastouder moet een diploma *Helpende Welzijn* (minimaal niveau 2) *uitstroom gastouder* en een *geregistreerd certificaat eerste hulp aan kinderen* hebben.

Criteria:

1. Algemeen

- a. In het bezit van een aansprakelijkheidsverzekering
- b. Een mede inzittenden verzekering (bij gebruik van auto)
- c. Officieel goedgekeurde autostoeltjes gebruiken
- d. Bereid minimaal 10 uur per week opvang te bieden

2. Persoonlijkheid

- a. De minimale leeftijdsgrens van 21 jaar
- b. Goede lichamelijke en geestelijke gezondheid
- c. Organisatietalent
- d. Verantwoordelijkheidsgevoel
- e. Continuïteit en stabiliteit in de opvang bieden
- f. Open en flexibele instelling
- g. Beschaafd taalgebruik

3. Motivatie

- a. Positieve houding ten opzichte van de opvang van kinderen door anderen dan eigen ouders
- b. Plezier in het omgaan met kinderen
- c. Gastouderopvang zien als werk met bijbehorende rechten en plichten

4. Houding gastouder ten opzicht van het gastouderbureau

- a. Bereidheid tot samenwerking met het gastouderbureau
- b. Bereidheid tot het accepteren van advies en begeleiding van het gastouderbureau
- c. Bereidheid tot het respecteren van de privacy van vraagouders
- d. Bereidheid de regels van het gastouderbureau te hanteren
- e. Bereidheid tot bijscholing (e-learning, kinder EHBO)
- f. Bereid tot een bezoek van de GGD

5. Pedagogische kwaliteiten

- a. Ervaring met kennis van de ontwikkeling van kinderen door eigen of andere kind(eren) of opleiding
- b. Aandacht voor en inzicht in het kind als individu
- c. In staat zijn tot het inspelen op de behoefte van ieder kind
- d. Kennis hebben van het Pedagogischbeleid van het gastouderbureau de SWW
- e. Op de hoogte zijn van het Protocol Vermoeden Kindermishandeling

6. Omgevingsfactoren

- a. Het huis van de gastouder moet hygiënisch en kindveilig zijn, zowel binnen als buiten
- b. In het huis moet voldoende ruimte zijn om te spelen, te eten en te slapen (binnen speel- en slaapruijnte min 3m² per kind, de buitenspeelmogelijkheid 4m² per kind)
- c. In de nabije omgeving moet er gelegenheid zijn om buiten te kunnen spelen (speeltuin, grasveld, speelplaats)
- d. Bereidheid om aanpassingen aan te brengen (bv. tuinhokje, stopcontactbeveiligingen, rookmelders etc)
De eventuele huisdieren moeten kindvriendelijk zijn. Een kind mag nooit alleen gelaten worden met huisdieren
- g. De temperatuur in huis is gemiddeld rond de 20° C (niet onder 17° C of boven 27° C)
- h. Er is een aparte slaapruijnte als er een kind van onder de 1,5 jaar wordt opgevangen
- i. Er wordt jaarlijkse een risico inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd, samen met de bemiddelingsmedewerker van het GOB
- j. Er zijn voldoende werkende rookmelders
- k. Woning is te allen tijde rookvrij

7. Houding van gastouder ten opzichte van vraagouder

- a. Open kunnen staan voor en respecteren van andere ideeën
- b. Zich kunnen inleven in de situatie van de vraagouders
- c. Bereidheid tot overleg en samenwerking
- d. Bereidheid en in staat zijn tot het maken en naleven van afspraken
- e. Bereidheid en in staat zijn problemen bespreekbaar te maken

8. Gezin en de gastouder

- a. Gezinsleden moeten positief staan tegenover de opvang van de gastkinderen
- b. De gastouder is niet uit het ouderlijk gezag ontheven of ontzet.
- c. De eigen kinderen van de gastouder staan niet onder toezicht.
- d. Positieve referenties en een bewijs van goed gedrag (Verklaring Omtrent Gedrag) voor zichzelf en alle huisgenoten boven de 18 jaar

6. Informatie en afspraken

Wederzijds respect en privacy

Respect voor elkaars mening, cultuur, religie en opvattingen vormen de basis voor een goede samenwerking. Vraag- en gastouders zullen moeten geven en nemen, maar beiden moeten zich in de gezamenlijke aanpak kunnen blijven vinden. Vraag- en gastouders zien en horen veel van elkaar. Een zorgvuldige omgang met privacygevoelige informatie is vanzelfsprekend.

Recht op informatie

Er wordt 4 keer per jaar een nieuwsbrief uitgebracht aan vraag- en gastouders. Het gastouderbureau informeert de ouders over het beleid, de procedure en werkwijze. Ook worden ouders op de hoogte gebracht van hun rechten en plichten in de gastouderopvang en van bijzondere regelingen, zoals de klachtenprocedure en belastingvoorschriften inzake de opvang.

Recht op advies

Ouders kunnen advies vragen over de pedagogische aanpak van hun kind. Deze adviserende rol wordt vervuld door de bemiddelingsmedewerkster. Zij kan eventueel doorverwijzen naar de geschikte instanties.

Recht op klachtenbehandeling

Het gastouderbureau heeft een klachtenregeling die geldt voor alle aspecten van de organisatie en dienstverlening. Ouders kunnen bij klachten over de opvang contact opnemen met een van de bemiddelingsmedewerksters. Het gastouderbureau is aangesloten bij de Provinciale Klachtencommissie Welzijn, Maatschappelijke Dienstverlening en Kinderopvang in Gelderland en Overijssel.(WMK)

NB. U kunt te allen tijde uw klacht rechtstreeks indienen bij de Provinciale Klachtencommissie. Wij verzoeken u deze melding kenbaar te maken bij de SWW.

Recht op bescherming van privacy

Persoonlijke gegevens van ouders worden vertrouwelijk behandeld.

Oudercommissie

De oudercommissie van het gastouderbureau stelt zich ten doel:

- de belangen van de kinderen en de ouders van het gastouderbureau waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.
- te adviseren ten aanzien van kwaliteit.

Verzwaard Adviesrecht:

De directeur stelt de oudercommissie conform Wk art 60 lid 1 in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit dat de organisatie betreft, inzake:

- Pedagogisch beleidsplan
- Voedingsaangelegenheden
- Risico inventarisatie veiligheid en gezondheid
- Openingstijden
- Vaststelling of wijziging klachtenregeling
- Wijziging van de prijs van de gastouderopvang

Cindy Boom
Coördinator Gastouderbureau
Stichting Welzijn Winterswijk